

væsentlig Forskel, der er imellem os, hvis vi ville se den Sandhed lige i Øjnene, at det er umuligt for et lille Land som Danmark at værne sin Neutralitet mod Stormagternes Krænkelser. Det vil altsaa sige, at de, der ville have det stærkeste Værn, kunne derved maaske værne den mod en lidt større Krænkelse, og de, der ville have et lidt mindre Værn, kunne ikke værne den imod saa stor en Krænkelse; det er kun Spørgsmaalet her, hvor vi skulle sætte Skel mellem de større og mindre Krænkelser af vor Neutralitet. Vi maa være klare over, at selv om vi ruste os til Tænderne, mere end der er foreslaaet fra nogen Side, ville vi ikke kunne værne Danmark mod enhver Neutralitetskrænkelse. Jeg har lagt Mærke til under Valgkampen, at det mangen Gang stod noget uklart ogsaa for min Modstander, hvor Grænsen mellem de Neutralitetskrænkelser, man skulde værne sig mod, og dem, man ikke skulde værne sig imod, kunde drages. Det blev saaledes sagt, at vi skulde kunne værne København mod Bombardement af et Par Skibe. Men naar jeg da spurgte: Skulle vi da kunne værne det mod Bombardement af en hel Flaade eller en stor Flaadeafdeling, saa blev der svaret: Nej, det skulle vi selvfølgelig ikke, mod et overvældende Angreb have vi selvfølgelig ikke nogen Forpligtelse til at værne den. Men hvis man nu vil tænke lidt efter og prøve at bedømme de Neutralitetskrænkelser, som der er Mulighed for, vil man let forstaa, at der er to forskellige Arter deraf. Vi maa jo huske paa, at i det Øjeblik en Stormagt vover at krænke et lille Lands Neutralitet, saa begaar den ikke blot en Uret mod det lille Land, men den bryder en Aftale med 43 andre Magter, og naar den skal overveje, hvorvidt den skal gøre det eller ikke, er det selvfølgelig det vigtigste Punkt at komme over, det er den største Betænkelighed, de have. Har en saadan Stormagt først besluttet sig til at bryde en Aftale med alle de andre kontraherende Magter, saa er det en meget mindre Ting at overvinde det lille Lands Modstand, det kan den sagtens finde Midler til. Derfor staar det for mig saaledes, at hvis en Stormagt i hele sin Krigsførelse faar Brug for at støtte sig til et neutralt Lands Territorium, og hvis den regner med det som Led i sin Krigsførelse, idet den selvfølgelig har godt beregnet og overvejet denne tilfælde Sider og ved nøjagtigt, hvordan det lille neutrale Land vil stille sig, hvor stor en Modstand, det kan og vil yde — hvis det, som sagt, har nogen Be-

tydning for den krigsførende Magt alligevel at foretage en saadan Operation, saa gør den det, naar den først har besluttet sig til at bryde den Aftale, den har gjort med de 43 andre Magter. Saa regner den denne Ting for at være af saa stor Betydning i hele Krigsførelsen, at den vil anvende den Magt, der skal til, for at føre sin Villie igennem, og det vil da ikke kunne nytte noget, at en lille Magt sætter sig derimod, det vilde blot føre til, at man droges ind i Krigen og kom til paa en endnu føleligere Maade end ellers at mærke dens Ulykker og komme til at mærke, hvilken Skade det kan drage med sig.

Der er endnu en Ting med Hensyn til dette Spørgsmaal, som er af meget stor Vigtighed overfor den hele Afgørelse. Der hører jo altid to Magter til for at føre Krig, og dersom vi møde den første af de krigsførende Magter med væbnet Modstand, og den anden kommer kort efter og ogsaa vil støtte sig til vort Territorium, mener jeg, at vi ogsaa maa have Forpligtelse til at møde den med væbnet Modstand, thi vi skulle jo, som det ogsaa nylig er blevet nævnt, stille os ens overfor begge Parter, ellers vil det føre til, at vi betragte den Magt, som kommer først, som vor Fjende, og den, som kommer sidst, som vor Ven, og derved ere vi komne lige lukket ud af Neutralitetstilstanden og ind i Alliancepolitikken, og det ere vi jo alle enige om er den allerfarligste Stilling, vi kunne komme til at indtage. Men det er en Fare, man udsætter sig for ved at gøre et Forsøg paa med væbnet Modstand at forhindre saadanne Neutralitetskrænkelser, som virkelig maa betragtes som et vigtigt Led i hele den krigsførende Magts Krigsførelse.

Der er en anden Ting, jeg ogsaa gerne vil have Lov til at minde om her. Jeg ved nok, at alle mine Tilhørere i denne Sal kende det Tilfælde, vi have at vise tilbage til, naar vi nævne Krimkrigen. Jeg vil dog tillade mig at minde om, at her have vi netop et Tilfælde som det, vi befrygte, en Tilstand som den, vi ere bange for kan komme til at foreligge paa ny. Jeg vil blot minde om — idet jeg gaar ud fra, at De kende denne Sag i Enkeltheder —, at i Sommeren 1854 laa baade den engelske og den franske Flaade her i vore Farvande og sejlede gentagne Gange baade gennem Store Bælt og Øresund, medens de russiske Orlogsmænd laa i Ly under Fæstningens Mure, og deres Havne var blokerede. Det var netop denne Tilstand, som vi befrygte kan opstaa paa ny.